

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001417

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Богач Олена Миколаївна

2. Olena Bohach

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 211

Назва наукової спеціальності: Ветеринарна медицина

Галузь / галузі знань: ветеринарна медицина

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 50477 Ветеринарна медицина

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: 211 - Ветеринарна медицина

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8712

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 83, Харків, Харківський р-н., 61023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 83, Харків, Харківський р-н., 61023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.41.55

Тема дисертації:

1. Протозоози свиней (поширення, патогенез, профілактика)
2. Protozooses of pigs (distribution, pathogenesis, prevention)

Реферат:

1. У свиней із господарств різної потужності реєстрували п'ять родів найпростіших: *Eimeria* spp., *Cystoisospora suis*, *Balantidium suis*, *Cryptosporidium* spp. та *Blastocystis* sp.. У великих господарствах (>100 свиноматок) інвазованість серед 1267 свиней склала 41,5 %, у середніх (25–100 свиноматок) серед 1774 тварин – 66,1 %, а у малих (<25 свиноматок) серед 1072 свиней – 77,9 %. У великих господарствах переважали еймеріоз (33,3 %) та ізоспоров (27,0 %); у середніх – ізоспоров (24,1 %) і еймеріоз (23,9 %); у малих – ізоспоров (20,2 %), балантидіоз (14,6 %) і бластоцистоз (6,1 %). У великих і середніх господарствах домінували моноінвазії (74,9 % і 74,2 %), у малих – також двокомпонентні інвазії (30,3 %). Аналіз вікової динаміки показав, що серед поросят 0–2 місяці у великих господарствах загальна інвазованість склала 51,1 %, серед яких домінували *I. suis* (38,6 %) і *Eimeria* spp. (26,4 %). У поросят 2–4 місяці – 55,5 % із перевагою еймеріозу (38,4 %). У свиней на відгодівлі інвазованість знизилася до 19,7 %, а у свиноматок склала 27,9 %. У середніх

господарствах поросята 0–2 місяці мали інвазованість 83,9 %, 2–4 місяці – 86,7 %, свині на відгодівлі – 32,7 %, свиноматки – 26,6 %. У малих господарствах інвазованість поросят 0–2 місяці досягала 94,1 %, 2–4 місяці – 84,9 %, на відгодівлі – 46,7 %, свиноматок – 54,8 %. Моноінвазії переважали у поросят 0–2 місяці у великих і малих господарствах, а у середніх – у свиноматок. Змішані інвазії домінували у поросят 2–4 місяці в малих господарствах. Кліматичні умови впливали на рівень інвазії: у Болградському районі за умов посухи інвазованість *I. suis* і *C. suis* склала 34,5 %, а у вологішому Подільському районі – 42,2 %. У рідких фекаліях частіше виявляли ооцисти *I. suis* у південних районах і криптоспоридій – у північних. За змішаного перебігу ізоспорозу й криптоспоридіозу у поросят знижувалися рівні гемоглобіну (–7,7 %), еритроцитів (–11,1 %), лімфоцитів (–6,1 %), підвищувалися кількості лейкоцитів (+16,7 %), еозинофілів (+100 %), нейтрофілів. Біохімічно зменшувався вміст загального білка (–6,1 %), альбумінів (–25,6 %) і зростали α - та β -глобуліни. Активність АЛТ і АСАТ збільшувалась на 58 % та 8,7 % відповідно. За змішаного еймеріозу й балантидіозу гемоглобін знижувався на 10,4 %, еритроцити на 17 %, а лейкоцити підвищувались на 22 %. Зменшувався вміст білка (–6,5 %), альбумінів (–28,3 %), а рівень α - і β -глобулінів та активність ферментів підвищувались. При лікуванні змішаного ізоспорозу й криптоспоридіозу Ампролев-плюс проявив 100 % ефективність, Бровітакокцид – 100 % за ізоспорозу та 88,9 % за криптоспоридіозу. За змішаного еймеріозу і балантидіозу ефективність Ампролев-плюс склала 100 %, Бровітакокциду – 66,7 % за балантидіозу. Ампролев-плюс швидше нормалізував морфологічні й біохімічні показники крові. In vitro дослідження показали високу дезінвазійну здатність ДЗПТ-2 щодо ооцист еймерій. Обробка кліток 3,5 % розчинами ДЗПТ-2 і Бровадезу-плюс забезпечувала пригнічення споруючої ооцист на 98,8 % і 98,1 % відповідно, що дозволяє рекомендувати їх для дезінфекції у неблагополучних господарствах.

2. In pigs from farms of varying sizes, five genera of protozoa were recorded: *Eimeria* spp., *Cystoisospora suis*, *Balantidium suis*, *Cryptosporidium* spp., and *Blastocystis* sp. In large farms (>100 sows), the infestation rate among 1,267 pigs was 41.5%, in medium-sized farms (25–100 sows) among 1,774 animals – 66.1%, and in small farms (<25 sows) among 1,072 pigs – 77.9%. In large farms, coccidiosis (*Eimeria* spp.) (33.3%) and isosporiasis (*C. suis*) (27.0%) were predominant; in medium farms – isosporiasis (24.1%) and coccidiosis (23.9%); in small farms – isosporiasis (20.2%), balantidiasis (14.6%), and blastocystosis (6.1%). In large and medium farms, monoinvasions dominated (74.9% and 74.2%, respectively), while in small farms, two-component invasions were also common (30.3%). Age dynamics analysis showed that among piglets aged 0–2 months in large farms, the overall infestation rate was 51.1%, with *C. suis* (38.6%) and *Eimeria* spp. (26.4%) being predominant. In piglets aged 2–4 months, infestation reached 55.5%, with coccidiosis dominating (38.4%). In fattening pigs, the infestation rate dropped to 19.7%, and in sows, it was 27.9%. In medium farms, piglets aged 0–2 months had an infestation rate of 83.9%, those aged 2–4 months – 86.7%, fattening pigs – 32.7%, and sows – 26.6%. In small farms, the infestation rates were 94.1% for piglets aged 0–2 months, 84.9% for 2–4 months, 46.7% for fattening pigs, and 54.8% for sows. Monoinvasions predominated in piglets aged 0–2 months in large and small farms, and in sows in medium farms. Mixed invasions were dominant in piglets aged 2–4 months in small farms. Climatic conditions influenced the infestation levels: in the Bolhrad district under drought conditions, the infestation rate with *I. suis* and *C. suis* was 34.5%, whereas in the more humid Podil district, it reached 42.2%. In liquid feces, *I. suis* oocysts were more frequently detected in southern regions, and cryptosporidia – in northern regions. In cases of mixed isosporiasis and cryptosporidiosis, piglets exhibited decreased levels of hemoglobin (–7.7%), erythrocytes (–11.1%), and lymphocytes (–6.1%), and increased numbers of leukocytes (+16.7%), eosinophils (+100%), and neutrophils. Biochemically, the total protein content (–6.1%) and albumins (–25.6%) decreased, while α - and β -globulins increased. Alanine aminotransferase (ALT) and aspartate aminotransferase (AST) activities increased by 58% and 8.7%, respectively. In cases of mixed coccidiosis and balantidiasis, hemoglobin levels decreased by 10.4%, erythrocytes by 17%, while leukocytes increased by 22%. Protein content decreased (–6.5%), albumins dropped (–28.3%), while α - and β -globulin levels and enzyme activities increased. Treatment of mixed isosporiasis and cryptosporidiosis with Amprolium-Plus showed 100% efficacy. Brovitacoccid demonstrated 100% efficacy against isosporiasis and 88.9% against cryptosporidiosis. In mixed coccidiosis and balantidiasis, Amprolium-Plus showed 100% efficacy, while Brovitacoccid was 66.7% effective against balantidiasis. Amprolium-Plus normalized hematological and biochemical blood parameters

faster. In vitro studies demonstrated a high decontamination ability of DZPT-2 against Eimeria oocysts. Treatment of surfaces with 3.5% solutions of DZPT-2 and Brovadez-Plus inhibited oocyst sporulation by 98.8% and 98.1%, respectively, which allows recommending them for disinfection in farms with parasitic outbreaks.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Bohach O., Bogach M., Panikar I., Antipov A., Goncharenko V. Prevalence of intestinal protozoa in pigs of Northern Black Sea Region, Ukraine. *World's Veterinary Journal*. 2023. Vol. 13, iss. 2. P. 310-317. DOI: <https://doi.org/10.54203/scil.2023.wvj33>
- Bohach O. Problem protozoa of piglets, means of their chemotherapy and prevention. *Deutsche Internationale Zeitschrift für Zeitgenössische Wissenschaft*. 2024. Vol. 72. P. 71-74. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.10532709>
- Богач М. В., Палій А. П., Богач О. М. Протозоози вьетнамських вислобрюхих свиней на Півдні України. *Вісник аграрної науки*. 2022. Т. 100, № 5. С. 47-51. DOI: <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202205-07>
- Богач М. В., Богач О. М. Ендопаразитози вьетнамських вислобрюхих свиней при клітково-вигульному утриманні в господарствах Одеської області. *Науково-технічний бюлетень Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок і Інституту біології тварин*. 2022. Вип. 23, № 1. С. 37-42. DOI: <https://doi.org/10.36359/scivp.2022-23-1.04>
- Богач О. М., Коваленко Л. В., Палій А. П., Богач М. В. Морфологічні та біохімічні зміни в крові поросят, хворих на еймеріоз і балантидіоз. *Ветеринарна медицина*. 2023. Вип. 109. С. 95-100. DOI: <https://doi.org/10.36016/VM-2023-109-17>
- Богач О. М., Богач М. В. Ефективність лікування спонтанного змішаного перебігу ізоспорозу і криптоспоридіозу поросят. *Науково-технічний бюлетень Державного науково-дослідного контрольного інституту ветеринарних препаратів та кормових добавок і Інституту біології тварин*. 2024. Вип. 25, № 1. С. 24-29. DOI: <https://doi.org/10.36359/scivp.2024-25-1.03>
- Bohach O. M., Paliy A. P., Bogach M. V. Risk factors and spread of *Cystoisospora suis* and *Cryptosporidium suis* in farms of Odesa Region. *Journal for Veterinary Medicine, Biotechnology and Biosafety*. 2024. Vol. 10, iss. 2. P. 3-6. DOI: <https://doi.org/10.36016/jymbbs-2024-10-2-1>
- Богач О. М., Богач М. В. Вплив еймеріостатиків на морфологічні показники крові поросят за змішаного перебігу ізоспорозу і криптоспоридіозу. *Scientific Progress & Innovations*. 2024. Вип. 27, № 3. С. 70-74. DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.03.11>
- Богач О. М. Протозоози поросят відпемного віку у фермерських господарствах Півдня України. *Multidisciplinary Academic Research, Innovation and Results : Proceeding of the XIII International Scientific and Practical Conference, Prague, Czech Republic, 05-08 April 2022. Prague, 2022*. P. 818-819. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2022.1.13>
- Bogach M. V., Paliy A. P., Bohach O. M. Distribution of protozoa in pigs in farms of the Northern Black Sea region (Ukraine). *Modern Vision of Implementing Innovations in Scientific Studies : collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference, Sofia, Bulgaria, March 31, 2023. Sofia, Bulgaria : European Scientific Platform, 2023*. P. 61-64. DOI: <https://doi.org/10.36074/scientia-31.03.2023>

- Богач О. М., Палій А. П., Богач М. В. Вплив змішаного перебігу ізоспорозу і криптоспоридіозу на морфологічні та біохімічні показники крові поросят. Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи : збірник тез всеукраїнської науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів, м. Харків, 23 травня 2023 р. Харків, 2023. С. 27п29. URL: <https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/mater-conf-23-05-23.pdf>
- Богач О. М. Вікові особливості поширення протозоозів свиней. Актуальні аспекти розвитку ветеринарної медицини в умовах євроінтеграції : збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців, присвяченої 85-річчю заснування факультету ветеринарної медицини ОДАУ (14п15 вересня 2023 р., м. Одеса). Одеса, 2023. С. 239п242. URL: https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/Svyatkovuj-ZBIRNYK-FVM_2023.pdf
- Богач О. М. Лікувально-профілактичні заходи за змішаного перебігу ізоспорозу і криптоспоридіозу поросят. VetBioConnect : тези доповідей онлайн-конференції аспірантів і молодих вчених у сфері Єдиного здоров'я та біотехнології, м. Харків, 3п4 червня 2024 р. Харків, 2024. С. 11п14. URL: https://www.iekvm.kharkov.ua/documents/VetBioConnect_2024_theses.pdf
- Богач О. М., Палій А. П., Богач М. В. Методичні рекомендації з діагностики, лікування та заходів профілактики протозоозів свиней. Харків, 2024. 30 с. URL: https://iekvm.kharkov.ua/documents/metod_2024_swine.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U000475

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палій Анатолій Павлович

2. Anatoliy Paliy

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9193-3548

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 83, Харків, Харківський р-н., 61023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прийма Оксана Богданівна
2. Oksana B. Prijma

Кваліфікація: к. вет. н., доц., 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Код за ЄДРПОУ: 00492990

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 50, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойко Олександра Олександрівна
2. Oleksandra O. Boyko

Кваліфікація: к. б. н., доц., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7299-9920

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, буд. 25, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельничук Віталій Васильович
2. Vitaliy Melnychuk

Кваліфікація: д. вет. н., професор, 16.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1927-1065

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Кольчик Олена Володимирівна
- Olena Kolchuk

Кваліфікація: к. вет. н., старший науковий співробітник, 16.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0497-2512

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини"

Код за ЄДРПОУ: 00497087

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 83, Харків, Харківський р-н., 61023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Руденко Євген Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Руденко Євген Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Богач Олена Миколаївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна